

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/169/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1116223328
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Majerský
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1116223328.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Majerského a sudcov JUDr. Romana Bolebrucha a JUDr. Ivany Štíftovej, v spore žalobkyne: Y. T. U., nar. XX.X.XXXX, W. XX, X., zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Pavol Kollár, s. r. o., Lehotského 4, Bratislava, IČO: 36 757 276, proti žalovaným: X/ T. T. W., nar. XX.X.XXXX, I. X, V., X/ T. O., nar. XX.X.XXXX, O. XX, V., zastúpeným Zahoráková & Partners, s.r.o., Krasovského 13, Bratislava, IČO: 47 232 412, o určenie dedičského práva, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 18C/111/2016-221, zo dňa 7.3.2019, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žalovaným 1/ a 2/ priznáva proti žalobkyni plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa žalobou podanou na súd 8.11.2016 domáhala určenia, že je dedičkou po poručiťovi T. W., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom Š. XX, X., ktorý zomrel dňa X.X.XXXX (ďalej ako „poručiť“); na tom skutkovom základe, že s ním v čase jeho smrti a po dobu najmenej jeden rok pred jeho smrťou viedla spoločnú domácnosť. V žalobe uviedla, že posledné dva roky života poručiťa s ním bývala, spoločne nakupovali, spoločne chodili na obedy a rôzne podujatia, a pravidelne u neho prespávala. Podotkla, že poručiť svojim neteriam, t. j. žalovaným 1/ a 2/ nedôveroval, lebo ho veľakrát v živote sklamali a oklamali. Tvrdila, že poslednou vôľou poručiťa bolo, aby žalované a ani jeho prasynovec nedostali po jeho smrti žiadny jeho majetok. Žalobkyňa poznamenala, že poručiť po odvolaní svojho závetu dňa 21.10.2015 u notárky JUDr. Magdalény Čížovej, už nestihol spísať nový závet v jej prospech, v prospech Slovenskej republiky, viacerých cirkevných zborov a v prospech Matice Slovenskej, nakoľko jeho zdravotný stav sa rapídne zhoršoval, a rozdelenie majetku, hlavne umeleckých diel v prospech jednotlivých dedičov nebolo do smrti poručiťa ukončené.

2. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 C.s.p.), súd prvej inštancie na úvod zhrnul procesnú obranu žalovanej 1/, ktorá uviedla, že žalobkyňa nežila s poručiťom v spoločnej domácnosti, ale bola len jeho opatrovatelkou. Skonštatovala, že v jeho byte neboli žiadne osobné veci žalobkyne, z ktorých by vyplývalo, že v byte bývala. Podotkla, že bývanie žalobkyne v spoločnom byte s poručiťom a najmä starostlivosť o spoločnú domácnosť výslovne popiera, a túto skutočnosť potvrdzujú aj svedkovia, ktorí bývajú v bytovom dome, kde býval a zomrel poručiť, pričom čestné vyhlásenia týchto susedov sa nachádzajú v súdnom spise vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 3D/66/2016. Žalovaná 1/ poznamenala, že žalobkyňu v rodine nikdy nebrali ako poručiťovu družku, alebo osobu, ktorá sa s ním mala starať o spoločnú domácnosť. Dala do

pozornosti, že poručiteľ bol chorý (ťažká demencia), čo zneužívali rôzne osoby. Žalovaná 1/ sa bránila aj tým, že z vyúčtovania nákladov spojených s užívaním poručiťelovho bytu za obdobie rokov 2012 až 2015 vyplynulo, že bolo spotrebované približne rovnaké množstvo vody za celé toto obdobie, t. j. za obdobie, kedy sa žalobkyňa nestarala o poručiťela, ako aj v období, kedy ho mala opatrovať, pričom aj u správcu bytového domu bola počas celej tejto doby nahlásená len jedna osoba. Žalovaná 1/ poukázala na čestné vyhlásenie bratranca poručiťela - Y. W., podľa ktorého sa u žalobkyne ako poručiťelovej opatrovateľky viackrát dotazoval na jeho zdravotný stav, a keďže žalobkyňa nemala mobilný telefón, zisťoval stav svojho príbuzného telefonátmi vo večerných hodinách na pevnú linku v byte žalobkyne, čo potvrdzuje skutočnosť, že žalobkyňa poručiťela len opatrovala a bývala vo svojom byte. Žalovaná 1/ tvrdila, že aj exekúcia uvalená na poručiťela vo výške 5.174 eur bola uhradená rodinou žalovaných a nie žalobkyňou; žalobkyňa sa počas života a ani po smrti poručiťela nesprávala ako keby s ním žila v spoločnej domácnosti, a aj o hrobové miesto sa po smrti poručiťela stará rodina žalovaných a nie žalobkyňa. Žalovaná 1/ v rámci svojej procesnej obrany zdôraznila, že poručiťel strávil so žalovanými, ako so svojou rodinou každé Vianoce, Veľkú noc, všetky životné jubileá, svadby detí žalovaných, krstiny vnúčat žalovaných, promócie, len posledný rok (2015) musel mať z dôvodov zhoršenia jeho zdravotného stavu opatrovateľku, pričom mu ponúkli, aby sa presťahoval do Humenného, aby sa mohli o neho starať, čo však odmietol, pretože chcel ostať bývať v ateliéri v Bratislave. Dodala, že spolu so sestrou poručiťelovi darovali svoje spoluvlastnícke podiely na rodnom dome v Humennom, ktoré zdedili po svojej matke; aj tento dar vyvracia tvrdenie žalobkyne, že sa rodina o neho nezaujímal.

3. Súd prvej inštancie pripomenul, že žalovaná 2/ sa vo svojich vyjadreniach pripojila k tvrdeniam svojej sestry žalovanej 1/. Poukázala na to, že poručiťelov dlhoročný priateľ kňaz W. I. sa s ním pravidelne stretával, boli veľkí priatelia, a poručiťel sa pred ním v posledných mesiacoch svojho života vyjadril aj k svojej opatrovateľke (žalobkyňi), avšak to, že by bola jeho snúbenicou W. I. zásadne vylúčil.

4. Súd prvej inštancie vo vzťahu k skutkovému stavu z pripojeného dedičského spisu vedeného Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 3D 66/2016, a z oznámenia o úmrtí zo dňa 7.3.2016, zistil, že poručiťel T. W. zomrel X.X.XXXX. Skonštatoval, že zákonní dedičia neuznali T. U. (žalobkyňu) ako dedičku po poručiťelovi, a preto Okresný súd Bratislava I uznesením č. k. 3D/66/2016-91, zo dňa 30.9.2016, dedičské konanie prerušil a odkázal ju, aby si svoj nárok uplatnila v súdnom konaní v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia o prerušení konania.

5. Pokiaľ sa jedná o svedkov navrhnutých na výsluch zo strany žalobkyne, súd prvej inštancie objasnil, že vyhodnocoval len tie skutočnosti, ktoré súviseli s predmetom sporu, t. j. s preukazovaním vedenia spoločnej domácnosti s poručiťelom. Uviedol, že G. T. vypovedala, že žalobkyňu pozná 20 rokov; od roku 2013 má od žalobkyne vedomosť, že bola s poručiťelom zasnúbená, videla jej snubný prsteň; medzi ňou a žalobkyňou je priateľský vzťah. Svedkyňa podotkla, že u poručiťela bola na návšteve asi štyrikrát, kedy videla ako sa žalobkyňa o neho starala. Súd prvej inštancie poukázal na výpoveď I. U., ktorý tvrdil, že žalobkyňa mu bola poručiťelom predstavená v období medzi 12. až 15. februárom 2015 pri jeho návšteve v jeho byte, od tohto obdobia komunikoval so žalobkyňou v prípade ak telefonoval poručiťelovi, a to nielen v priebehu dňa, ale aj vo večerných hodinách. Svedok poznamenal, že psychický stav poručiťela bol i napriek mozgovej príhode v januári 2016, kedy bol hospitalizovaný zdatný, ľudí okolo seba rozpoznával. Pokiaľ ide o predloženú písomnú výpoveď H. V. zo dňa 8.8.2018, súd prvej inštancie ozrejmil, že túto bral do úvahy len ako listinný dôkaz, nakoľko výpoveď svedkyne nebola uskutočnená v súlade s § 196 C.s.p. Z listiny vyplynulo, že táto osoba bola blízkou osobou poručiťela, vo všeobecnosti potvrdila vedenie spoločnej domácnosti žalobkyne s poručiťelom, keď večer telefonovala poručiťelovi, žalobkyňa zdvihala telefón.

6. Súd prvej inštancie podotkol, že z kópií čestných vyhlásení bezprostredných susedov (I. W. H. X. V.) poručiťela, overené kópie ktorých sú založené v dedičskom spise; vyvodil, že títo nemajú vedomosť, že by poručiťel žil v spoločnej domácnosti s treťou osobou, pričom žalobkyňu zaznamenali až od leta 2015, kedy ju občas zazreli ako odchádza z bytu poručiťela. Z čestného vyhlásenia Y. W., bratranca poručiťela, zo dňa 1.5.2016 (overená kópia založená v dedičskom spise) zistil, že tento vzhľadom k svojmu zdravotnému stavu nemohol v čase potreby poručiťela a jeho hospitalizácie v nemocnici mu osobne zabezpečiť potrebnú starostlivosť, a preto oslovil žalobkyňu, aby sa tejto funkcie ujala; o stave poručiťela sa následne informoval u nej telefonicky, telefonoval jej na pevnú linku do jej bytu na W. D., z čoho vyplýva, že večery trávil doma.

7. V nadväznosti na výpovede svedkov navrhnutých zo strany žalovaných súd prvej inštancie pripomenul, že U.G. W. uviedol, že je prasynovcom poručiťa a za posledných 20 rokov bol jeho najbližšou osobou. Vypovedal, že pokiaľ ide o žalobkyňu, táto sa začala sporadicky objavovať po boku poručiťa v lete 2015 ako opatrovatelka. Svedok tvrdil, že naposledy poručiťa videl v nemocničnom ošetrovaní po mozgovej príhode 2 mesiace pred jeho úmrtím, kedy už bol ťažko dementný; o tom, že žalobkyňa bola poručiťovou snúbenicou sa dozvedel od žalobkyne po pohrebe na stretnutí, ktoré zorganizoval I. U., ktorý podľa jeho názoru má a mal záujem, prostredníctvom participácie žalobkyne na dedičstve poručiťa, dostať sa k jeho majetku. Poznamenal, že uvedené dôvody ho viedli aj k podaniu trestného oznámenia voči žalobkyňi, ktoré ale v konečnom dôsledku bolo odmietnuté ako nedôvodné. Y. T. vo svojej výpovedi uviedol, že poručiťa pozná na základe svojho priateľského vzťahu so U. W., pričom svedok poskytoval poručiťovi pomoc, keď nemohla jeho rodina. Skonštatoval, že poručiťa poznal ako hlboko veriaceho človeka, pričom nikdy sa mu nezmenil, že je zasnúbený a vôbec sa nezmenšoval o žalobkyňu ako o priateľku. Vypovedal, že v roku 2012 robil obchodného riadiťa v novej budove SND; komunikoval aj s poručiťom, a vtedy mal pocit, že jeho rozumové schopnosti sú úplne v poriadku, mentálne nemal problémy. Svedok ďalej uviedol, že v neskoršom období, t. j. v roku 2015 počas hospitalizácie poručiťa v Podunajských Biskupiciach nadobudol presvedčenie, že vek sa podpísal na jeho mentálnom zdraví. Podotkol, že po smrti poručiťa pomáhal dávať do poriadku byt poručiťa; v tejto súvislosti vyhotovil fotodokumentáciu, z ktorej vyplýva, že sa tam nenachádzajú okrem vecí patriacich poručiťovi veci patriace tretej osobe; chaos v byte nezodpovedal tomu, že by tam žila iná osoba, ktorá sa o poručiťa starala a viedla s ním spoločnú domácnosť. Dodal, že v smútočnej reči, ktorú aj on prednášal, ďakoval ľuďom, ktorí poručiťovi pomáhali, medziiným ďakoval aj žalobkyňi, ktorú ale neoznačil ako snúbenicu, lebo táto skutočnosť prítomným nebola známa.

8. Súd prvej inštancie zhrnul záverečnú reč žalobkyne, ktorá mala za to, že v spore preukázala oprávnenosť svojej žaloby, pretože sa osobne bez nároku na odmenu starala o spoločnú domácnosť s poručiťom, prispievala na úhradu výdavkov, ktoré súviseli s ich bývaním a stravovaním. Žalobkyňa tvrdila, že svojou osobnou činnosťou (nákup potravín, príprava jedla, starostlivosť o šatstvo a bielizeň poručiťa) a aj finančne prispievala k udržiavaniu chodu spoločnej domácnosti s poručiťom; aj keď je pravdou, že trvale v jeho byte nebývala a to aj z dôvodov, že ako aktívny umelec až takmer do posledných dní svojho života, pokiaľ nebol hospitalizovaný, aktívne umelecky tvoril a to aj vo večerných hodinách, často nechcel byť rušený vo svojom okolí, a v takých prípadoch ju žiadal, aby prespala vo svojom byte. Žalobkyňa odmietla, že by bola poručiťovou opatrovatelkou; uviedla, že bola spoludisponentom jeho účtu a zabezpečovala jeho každodenné potreby.

9. Súd prvej inštancie dal do pozornosti záverečné vyjadrenie žalovaných, ktoré poukázali na ustálenú judikatúru vo vzťahu k § 474 v spojení s § 115 Občianskeho zákonníka s tým, že v prípade trvalého spoluzitia ide o takú domácnosť fyzických osôb, kde sa predpokladá, že spoluzijúca osoba svojou osobnou činnosťou, finančne a iným akýmkoľvek spôsobom prispieva na udržiavanie spoločnej domácnosti. Žalované boli názoru, že argumentácia žalobkyne nepreukazuje základné znaky vedenia spoločnej domácnosti. Podotkli, že vedenie spoločnej domácnosti s osobou zosnulého nepostačuje, pretože relevantnou skutočnosťou je aj starostlivosť o túto domácnosť; spoluzitie v byte neznamená automaticky, že osoba je členom domácnosti. Tvrdili, že vedenie spoločnej domácnosti zakladá spoločné hradenie nájomného, nákladov na plyn, elektrinu a iných platieb spojených s užívaním bytu, avšak žalobkyňa nepreukázala, že by sa nejako podieľala na týchto výdavkoch. Dodali, že samotná žalobkyňa potvrdila, že náklady spojené so starostlivosťou o nebohého sa hradili z jeho účtu prostredníctvom debetnej karty.

10. Na ozrejmienie právnej stránky veci súd prvej inštancie uviedol, že dedičský nárok spoluzijúcej osoby nemožno preukázať dokladmi, ako je to v prípade ostatných osôb tejto skupiny zákonných dedičov, ale je predmetom dokazovania a to existenciou spoločnej domácnosti s poručiťom, dĺžkou spoluzitia s poručiťom, odkázanosťou na výživu zo strany poručiťa a pod. Objasnil, že spoluzijúce osoby môžu, ale nemusia byť v príbuzenskom pomere k poručiťovi, pričom dôvodom dedenia týchto osôb je blízky osobný a citový vzťah k poručiťovi, daný členstvom v rodinnom kolektíve a starostlivosťou o spoločnú domácnosť, resp. odkázanosťou na poručiťa. Zdôraznil, že za spoluzijúce osoby možno považovať len tie, ktoré spĺňajú zákonné podmienky spoluzitia v spoločnej domácnosti s poručiťom pred jeho smrťou, ktorými sú spoluzitie s poručiťom v spoločnej domácnosti, existencia minimálnej dĺžky spoluzitia v spoločnej domácnosti v trvaní aspoň jeden rok pred smrťou poručiťa, a buď starostlivosť o spoločnú domácnosť alebo odkázanosť uvedených osôb na výživu. Poznamenal, že spoluzitie v spoločnej

domácnosti musí zásadne existovať v čase smrti poručiteľa a musí trvať po zákonom predpísanú dobu. Skonštatoval, že „vedenie spoločnej domácnosti“ znamená skutočné spolužitie v spotrebnom spoločenstve všetkých týchto osôb, ktoré prispievajú na úhradu spoločných potrieb podľa svojich možností a schopností, a každá z nich si ďalej obstaráva v rámci tohto spoločenstva to, čo potrebuje, pričom pomáha aj ostatným. Podčiarkol, že spolužijúca fyzická osoba musí žiť v spoločnej domácnosti tak, ako by bola členom rodiny; vyžaduje sa, aby sa starala o spoločnú domácnosť (obstarávaním domáckich prác, udržiavaním poriadku v byte, obstarávaním bielizne a údržbou šatstva, prípravou jedla a pod.) alebo poskytovala prostriedky na úhradu potrieb spoločnej domácnosti, alebo aby bola odkázaná výživou na poručiteľa (obdobne uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 21 Cdo 436/2001, zo dňa 16.1.2002). Súd prvej inštancie dal do pozornosti, že spoločné uhrádzanie nákladov na životné potreby možno charakterizovať ako hospodárske spolužitie, pri ktorom osoby spoločne hospodária so svojimi príjmami, nie sú presne oddeľované finančnými prostriedkami a nerozlišuje sa, ktoré veci v domácnosti môžu tieto osoby užívať; len príležitostná výpomoc v domácnosti, spoločné trávenie dovoleniek a pod. na vznik spoločnej domácnosti nepostačuje.

11. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa v spore nepreukázala vedenie spoločnej domácnosti s poručiteľom. Upriamil pozornosť na vyúčtovanie nákladov spojených s užívaním jeho bytu a zdôraznil, že sa z neho dá vyvodiť počet osôb žijúcich v spoločnej domácnosti. Objasnil, že pri posudzovaní sporu vychádzal aj z vyjadrenia osôb žijúcich v rovnakom obytnom dome, kde je zákonitý predpoklad ich častého vzájomného kontaktu, pokiaľ vedenie spoločnej domácnosti má reálny charakter. Vyslovil názor, že aj okolnosť, že žalobkyňa neparticipovala na organizácii pohrebu poručiteľa nesvedčí v jej prospech, nakoľko pokiaľ tvrdí, že poručiteľ nebol v kontakte s rodinou a neželal si aby rodinní príslušníci po ňom dedili, je logické a vcelku prirodzené, že sa o pohreb partnera postará vo vlastnej réžii. Ďalej ozrejmil, že nie je podstatné, či žalobkyňa bola snúbenicou poručiteľa, nakoľko existencia tohto „záväzku“ sama o sebe nepreukazuje naplnenie skutkovej podstaty § 456, § 457 a § 115 Občianskeho zákonníka, a teda nepotvrzuje vedenie spoločnej domácnosti s poručiteľom. Dospel k záveru, že vedenie spoločnej domácnosti za danej dôkaznej situácie nie je možné vyvodiť ani z tvrdení žalobkyne a svedkov o jej prítomnosti v byte žalobcu počas ich telefonátov alebo občasných návštev, prípadne účasťou na kultúrnych alebo cirkevných podujatiach, pretože výpovede svedkov nepotvrdzujú žalobkyňou tvrdené spolunažívanie s poručiteľom, dokazujú len existenciu známosti alebo priateľstva medzi nimi, pričom taktiež nie je podstatné, do akej miery poručiteľ udržiaval vzťah s rodinou, nakoľko ani táto skutočnosť nesúvisí s preukazovaním spoločnej domácnosti. Súd prvej inštancie dodal, že žalobkyňa žiadnym z predložených alebo vykonaných dôkazov nepreukázala svoju starostlivosť o spoločnú domácnosť, nevyjadrila sa konkrétne k žiadnym činnostiam, ktoré by súdu ozrejmili priebeh jej spolunažívania s poručiteľom; práve naopak, z výpovede svedkov navrhnutých žalovanými, ako aj z predloženej fotodokumentácie možno získať predstavu o reálnom stave poručiťelovej domácnosti, ktorá nevykazovala známky údržby a poriadku. Na uvedenom základe súd prvej inštancie za použitia § 115, § 474, § a § 475 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka, žalobu zamietol ako nedôvodnú. O trovách konania rozhodol podľa zásady úspechu v konaní (§ 255 ods. 1 C.s.p.) a žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

12. Proti rozsudku podala žalobkyňa odvolanie a žiadala napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobe vyhovieť, alternatívne zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jej odvolania (§ 393 ods. 2 C.s.p.) možno konštatovať, že žalobkyňa v ňom označila odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. a), b), d), e), f), g) a h) C.s.p. Súdu prvej inštancie vyčítala, že pri svojom rozhodovaní nevzal do úvahy, že bola s poručiteľom zasnúbená a to minimálne od roku 2013, žila s ním v jednej spoločnej domácnosti a hospodárili spoločne minimálne jeden rok pred smrťou poručiteľa, pričom uvedená skutočnosť bola zistená aj v trestnom konaní vedenom Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Bratislava I, odbor kriminálnej polície, pod sp. zn. ČVS: ORP-750/3-VYS-B1-2016-HS. Ďalej súdu prvej inštancie vytýkala, že účelovo prihlíadal iba na vyúčtovanie nákladov spojených s poručiťelovým bytom za obdobie rokov 2012 - 2015, ktoré však nemôžu byť dôkazom o spoločnom hospodárení jej a poručiteľa, pričom nesúhlasila s tým, že nevzal do úvahy náklady na byt pred obdobím roku 2011, resp. skôr, nakoľko poručiteľ s ňou mohol žiť už v priebehu rokov 2011 - 2016, a rozdiel v spotrebe by tak mohli preukázať len obdobia pred rokom 2011. Žalobkyňa mala za to, že navyše nie je podstatné, koľko ľudí bolo nahlásených v byte, pretože obaja s poručiteľom boli v tom čase na dôchodku, a preto im každý ušetrný náklad prišiel v ich prospech. Poukázala tiež na skutočnosť, že obaja s poručiteľom boli v danom čase vo vysokom veku, kedy sa človek musí premáhať ku každej aktivite, a preto sa môžu tiež postupom času aj znižovať

náklady spojené s užívaním bytu, nakoľko sa aj znižujú nie len kvôli veku, ale aj kvôli šetreniu peňazí viaceré bežné návyky, ako napríklad tie hygienické.

13. Žalobkyňa namietala, že tiež má byť v Bratislave, o ktorý sa musí nepretržite starať, a teda s poručiteľom sa museli starať o dva byty, a keďže poručiteľov dôchodok bol vyšší ako jej, každý prispieval na spoločnú domácnosť podľa svojich možností. Dala do pozornosti, že súd prvej inštancie neprihliadol na to, že začala vybavovať náležitosti spojené s pohrebom poručiteľa po jeho smrti, ale keď o úmrtí poručiteľa oboznámila poručiteľovho synovca, tak tento synovec sa podujal pohreb a potrebné náležitosti vybavovať ďalej, na čo pristúpila vzhľadom na svoj vysoký vek a psychické vypätie spôsobené smrťou poručiteľa. Zdôraznila, že nebola poručiteľovou opatrovatelkou a nedostávala za jeho opatrovanie žiadne peniaze ani iné hmotné či nehmotné aktíva. Zastávala názor, že súd prvej inštancie vzal do úvahy len výpovede svedkov navrhnutých žalovanými a nimi predložené dôkazy, a vôbec neprihliadol na skutočnosti ňou hodnoverne preukázané. Ďalej ozrejmla, že spolu s poručiteľom prespávali na gauči, ktorý sa nachádzal v menšej miestnosti oproti vchodovým dverám do jeho bytu, pričom aj sám prasynovec vo svojej svedeckej výpovedi uviedol, že v deň keď mu dala kľúče od predmetného bytu, odniesla si odtiaľ svoje osobné veci. Vo vzťahu k vykonanému dokazovaniu upriamila pozornosť na to, že žiaden cirkevný hodnostár sa nemohol relevantne vyjadriť k jej vzťahu s poručiteľom, nakoľko v rokoch 2011 až 2016 poručiteľa v jeho byte žiaden z nich nenavštevoval.

14. Žalobkyňa sa domnievala, že vzhľadom na to, že poručiteľ obýval byt (atelier) na najvyššom 6. poschodí bytového domu, kde nebývali žiadni iní ľudia; tak susedia bývajúcí na nižších poschodiach obytného domu s výťahom nemohli vedieť kto a kedy chodí do jeho bytu. Mala za absurdné, že by susedia poručiteľa nepretržite „sledovali“ a vedeli tak všetko o tom s kým žije. Namietala pripustenie dôkazov - svedkov Š. a V., ktorí ani neboli vypočutí ako svedkovia, a nikto nevie kde presne bývajú, a aký mali vzťah k poručiteľovi. Sporovala aj dôkaz - výsluch Y. X., nakoľko tento s poručiteľom nebol v priebehu posledných rokov jeho života v kontakte, a teda nemohol o jeho posledných rokoch života vedieť takmer nič. Uviedla, že poručiteľ od roku 2011 nebol v osobnom kontakte prakticky s nikým okrem nej a svedkov ňou navrhnutých; z daného dôvodu nemôže nikto iný tvrdiť nič o posledných rokoch jeho života. Považovala za potrebné podčiarknuť, že v spore nebol predložený ani jeden dôkaz, ktorý by vyvrátil skutočnosť, že bývala s poručiteľom najmenej po dobu jedného roka pred smrťou poručiteľa v ich spoločnej domácnosti. Súdu prvej inštancie vytýkala, že nepripustil vykonanie dôkazov, ktoré navrhla (skutočnosti zistené inými všeobecnými súdmi SR), a ktoré by hodnoverne preukázali aký život a s kým poručiteľ viedol.

15. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ďalej len „C.s.p.“), preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie žalobkyne bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario C.s.p., keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem; dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, preto ho v súlade s § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 29.6.2021 (§ 219 ods. 3 C.s.p.).

16. Vo vzťahu k podstatným tvrdeniam žalobkyne v odvolaní, s ktorými sa odvolací súd musí v odôvodnení vysporiadať (§ 387 ods. 3 C.s.p.) hodno podotknúť, že ide v celom rozsahu o nedôvodnú argumentáciu a to s poukazom na správne vyhodnotenie skutkových a právnych okolností vedúcich k zamietnutiu žaloby na určenie dedičského práva žalobkyne. Súd prvej inštancie v preskúmvanej veci totiž vykonal náležité dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností dôležitých pre posúdenie dôvodnosti žaloby, na posúdenie relevantnosti tvrdení žalobkyne na podporu podanej žaloby, ako aj žalovaných prednesených na ich obranu. Zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s § 191 ods. 1 C.s.p. súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým záverom a na ich základe vyvodil aj správny právny záver o nedôvodnosti dedičského nároku žalobkyne, ktorého sa domáhala titulom spoluzítia s poručiteľom najmenej po dobu jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti, a ktorá sa z tohto dôvodu starala o spoločnú domácnosť.

17. Pretože odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 C.s.p.) a v podrobnostiach poukazuje na vyčerpávajúce skutkové a právne zdôvodnenie rozhodnutia, v ktorom sa súd prvej inštancie zoširoka vysporiadal so

všetkými aspektmi predmetnej žaloby na určenie dedičského práva v zmysle § 475 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

18. Súd prvej inštancie totiž v odôvodnení svojho rozsudku precízne rozviedol rozhodujúci skutkový stav, opísal priebeh konania a uviedol stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, ako aj výsledky vykonaného dokazovania s tým, že citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na posudzovanú vec a z ktorých vyvodil právne závery a náležite ich vysvetlil; z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Súd prvej inštancie jasne a výstižne vysvetlil prečo považoval žalobu za nedôvodnú; skutkové a právne závery súdu prvej inštancie tak nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a odôvodnenie odvolaním napadnutého rozsudku spĺňa požiadavky § 220 ods. 2 C.s.p. Za porušenie základného práva zaručeného v Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR nemožno považovať to, že súd prvej inštancie zjavne neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobkyne (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 165/2011).

19. A pretože žalobkyňa v podanom odvolaní neuviedla žiadne relevantné skutočnosti, s ktorými by sa nevyrovnal už súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, odvolaciemu súdu sa javí úloha vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 C.s.p.) ako kontraproduktívna a neúčelná, keďže žalobkyňou prezentované „podstatné tvrdenia“ v odvolaní boli vo všetkých súvislostiach zodpovedané v dôkladnej a presvedčivej argumentácii súdu prvej inštancie.

20. Posúdenie veci odvolacím súdom sa tak odráža v jasnom a zrozumiteľnom zodpovedaní všetkých právnych a skutkovo relevantných otázok v odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Na uvedenom základe neboli, z povahy veci právne irelevantné odvolacie námietky žalobkyne, spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

21. Na dôvazok k náležitej argumentácii súdu prvej inštancie považuje za podstatné odvolací súd zdôrazniť, že esenciálnou zákonnou hmotnoprávnou podmienkou pre vznik dedičského práva v zmysle § 475 ods. 1 Občianskeho zákonníka, je spoločná domácnosť, ktorá je legálne definovaná v § 115 Občianskeho zákonníka, ako trvalé spolužitie fyzických osôb, ktoré je dané zhodou úmyslu zúčastnených osôb trvale spolu žiť; druhým predpokladom je spoločné uhrádzanie nákladov, t. j. účasť všetkých subjektov na krytí všetkých nákladov potrebných na chod spoločnej domácnosti; a poslednou podmienkou je starostlivosť o spoločnú domácnosť, resp. odkázanosť na výživu. Spolužitie v byte neznamena automaticky, že je niekto členom domácnosti, pretože pod touto sa rozumie skutočné spolužitie v spotrebnom spoločenstve všetkých tých osôb, ktoré prispievajú na úhradu spoločných potrieb podľa svojich možností a schopností a každá z nich si ďalej obstaráva v rámci spoločenstva to, čo potrebuje, a pritom pomáha aj ostatným. Je potrebné, aby podľa potrieb sa členovia spoločnej domácnosti podieľali na všetkých výhodách tohto spoločenstva, či už ide o stravovanie, bývanie, ošatenie, zábavu. Vedenie spoločnej domácnosti nezakladá len spoločné hradenie nájomného, nákladov na plyn, elektrinu a iných platieb spojených s užívaním bytu, ak inak každý z nich žije na svoj účet a k ostatným nemá bližší vzťah a spotrebnú spolupatričnosť. Základným znakom zákonného pojmu domácnosť teda je, že musí ísť o spotrebné spoločenstvo trvalej povahy, keď trvalosť vzťahu je daná vtedy, keď existujú objektívne zistené skutočnosti, ktoré svedčia o úmysle viesť takéto spoločenstvo trvale a nie len na prechodnú dobu z dôvodu akejkoľvek nutnosti.

22. V nadväznosti na uvedené a na margo odvolacích námietok žalobkyne, že súd prvej inštancie nevzal v úvahu zasnúbenie s poručiteľom, s ktorým žila v spoločnej domácnosti minimálne od roku 2013 a spoločne hospodárili jeden rok pred jeho smrťou, a taktiež neprihliadol na náklady spojené s užívaním bytu poručiteľa pred rokom 2011, kedy mohla s poručiteľom žiť v spoločnej domácnosti a tak preukázať rozdiel v spotrebe; odvolací súd súhrnne uvádza, že žiadna z týchto skutočností samostatne ani vo vzájomných súvislostiach nepreukazuje naplnenie podmienok pre dedenie podľa § 475 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže nie je dôkazom o spolužití žalobkyne v spoločnej domácnosti s poručiteľom najmenej jeden rok pred jeho smrťou, ktorá sa z tohto dôvodu starala o spoločnú domácnosť. Zasnúbenie (sľub manželstva) ani v rovine tvrdenia nenapĺňa zákonný atribút trvalého spolužitia žalobkyne s poručiteľom, pričom ani eventuálny rozdiel v nákladoch spojených s užívaním bytu poručiteľa v období pred rokom 2011 a po roku 2011 až do smrti poručiteľa nebol pre spor (v prospech žalobkyne) rozhodujúcim, pretože nepreukazuje ďalší podstatný predpoklad a to spoločné uhrádzanie týchto nákladov žalobkyňou a poručiteľom.

23. Odvolací súd záverom uvádza, že žalobkyňa si v žalobe ani v priebehu konania nespĺnila základnú procesnú povinnosť nevyhnutnú pre úspech v spore a to v dostatočnej miere substancovať podstatné a rozhodujúce skutkové okolnosti, ktoré sú vymedzené hmotnoprávnou normou § 475 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čím sa sama zbavila možnosti ich procesne relevantným spôsobom preukázať a teda uniesť bremeno tvrdenia a dôkazu, keď v mnohých ohľadoch bola jej procesná aktivita zameraná výlučne na spochybňovanie procesnej obrany žalovaných 1/ a 2/, čo však na úspech v spore nebolo postačujúcim.

24. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovaným 1/ a 2/ priznal proti žalobkyni plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko mali vo veci plný úspech.

25. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).